

– mali je pobjegao, pravo u – našu vojsku! Danas se nalazi u 12. brigadi 29-te divizije.

Fra Julijan Kožul, iz Veljaka, pripremio je bio unaprijed svečan doček ustaško-švapskoj bandi. Kad je pokušao da pobjegne zajedno sa njima, uhvaćen je na svom »hatu«, iskićenom ustaškim amblemima!...

Fra Didak Ćorić, profesor na Širokom Brijegu, rukovodio je radom ustaške mladeži u gimnaziji i bio glavni vaspitač ustaškog podmlatka.

Don Ante Zrno, iz Vira, pripremio je napad na Posušje, poslije oslobođenja ovog mjesta. Prilikom ustaškog napada na Ljubuški, išao je u Rakitno, da otuda traži pomoć. Inače bio je desna ruka ozloglašenog Rakićanskog zločinca fra Berta Dra-

gićevića (bandita, jamarskog vođe o kome uopće ne treba govoriti!)...

Koliko ima takvih dokumenata, rječitijih od rječitijih! Koliko bi se takvih primjera, ubjedljivijih od ubjedljivijih, moglo iznijeti na svjetlost dana!...

Da, ali prečasni biskup g. dr. Čule sve to smatra – običnim izmišljotinama! Njemu nisu poznata fakta, koja znade ogromna većina naroda za koja je napaćeni narod – krvno zainteresovan!...

Međutim, naši narodi – koji su dosta i dosta naučili i iskusili u ovom tegobnom oslobodilačkom ratu – ne primaju više tako jednostavno slične stvari, ne prelaze više tako ravnodušno preko sličnih pojava. Prema tome, da bi se i stvar sa katoličkim

svećenicima-ustašama istjerala definitivno na čistinu, treba da se već jednom čuje i riječ glavnog starješine njihovog, starješine kome »ništa nije poznato« o izdajničkoj prljavoj raboti njegovih potčinjenih!

Da čujemo, dakle, otvoreno nedvosmisleno i jasno – riječ glavnara hercegovačke biskupije, o kome je ovdje najviše bilo govora. Više od svega, to će biti mjerodavno za stav zvanične katoličke crkvene uprave prema izrodima obučenim u svećeničke mantije, za pravilno upoznavanje naše javnosti sa izdajničkim držanjem jednog dijela katoličkog svećenstva.

Mostar, 4. travnja 1945. ✍

Broj: 756/71*

DOKUMENTACIJA O NAŠIM POKOJNICIMA

Ovim pod savjest obvezujem svu braću da smjesta pristupe prikupljanju dokumenata o životu, radu i smrti naših pokojnika sa Širokog Brijega. Potrebna nam je istina kakva god ona bila, za nas ili protiv nas! Sva braća koja imaju o njima osobno iskustvo neka ga stave na papir i potpišu. Tko zna za nekoga izvan naše zajednice, tko bi mogao o njima pružiti autentično svjedočanstvo, neka nas upozori da bismo mogli i njegovo svjedočanstvo pribilježiti.

Nemojte se zavaravati! Ono što znamo mi ne mora znati ostali svijet, pa ni naša najmlađa braća. Mora se to njima prenijeti. A i u našim arhivima i kronikama ostaviti!

Mostar, 17. kolovoza 1971.

fr. Rufin Šilić, provincijal ✍

218

Broj: 753/71
Najava sjednice

U prvoj polovici studenoga održat ćemo sjednicu Šupskog-ekonomskog vijeća, a zatim i sjednicu proširenog Definitorija. Tema sjednice: budžet Provincije i proslava Buntičevih obljetnica.

Neka braća odmah počnu vršiti pripreve; predlagati svoje prijedloge za rješenje ekonomskih poteškoća Provincije i čuvati svoje sugestije za obilježavanje Buntičevih obljetnica na Širokom Brijegu.

Mostar, 17. kolovoza 1971.

Fr. RUFIN ŠILIĆ
provincijal

Broj: 754/71

Neka se unese u kućne nekrologije:
Die 16 Julii 1971 in Konjic R.P. BRUNO ĆESIĆ de Batin, guardianus et parochus, anno vitae 44, religionis 24 et sacera dotii 17.

Mostar, 17. kolovoza 1971.

Fr. RUFIN ŠILIĆ
provincijal

Broj: 755/71

Duhovna obnova za rujnu

Duhovna obnova u rujnu održat će se ovim redom: utorak, 21. rujna u Mostaru; srijeda, 22. rujna na Humcu; četvrtak, 23. rujna u Duvnu; petak, 24. rujna na Širokom Brijegu.

Tema: Poruke s kapitula. Držat će provincijalni vikar fra Bonicije Rupčić.

Mostar, 17. kolovoza 1971.

Fr. RUFIN ŠILIĆ
provincijal

Broj: 756/71

Dokumentacija o našim pokojnicima

Ovim pod savjest obvezujem svu braću da smjesta pristupe prikupljanju dokumenata o životu, radu i smrti naših pokojnika sa Širokog Brijega. Potrebna nam je istina kakva god ona bila, za nas ili protiv nas! Sva braća koja imaju o njima osobno iskustvo neka ga stave na papir i potpišu. Tko zna za nekoga izvan naše zajednice, tko bi mogao o njima pružiti autentično svjedočanstvo, neka nas upozori da bismo mogli i njegovo svjedočanstvo pribilježiti.

Nemojte se zavaravati! Ono što znamo mi ne mora znati ostali svijet, pa ni naša najmlađa braća. Mora se to njima prenijeti. A i u našim arhivima i kronikama ostaviti!

Mostar, 17. kolovoza 1971.

Fr. RUFIN ŠILIĆ
provincijal

* *Mir i dobro*, 6, Mostar, 1971., str. 218. Tekst je u izvorniku, nelektoriran.

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesna« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača«, VIII., 2 (15), Široki Brijeg, 2015., srpanj – prosinac, 2015.

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Zaključenje broja: 25. lipnja

Adresa:
BiH: Kard. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg
HR: Humac 1, p. p. 1, 20352 Vid

Veza:
tel.: +387 39 700-325
faks: +387 39 700-326
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3,75 EUR; 4,25 CHF;
6,50 USD; 6,50 CAD

Godišnja pretplata (s poštarinom):
BiH 7,5 KM; RH 33 KN; EU 7,5 EUR;
CH 8,50 CHF; SAD 13 USD; Canada 13 CAD

Slanje pretplate, dobrovoljnih priloga... (s naznakom za Vicepostulaturu i za što):
a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar, poslovna Ljubuški:
žiro-račun (BiH): 3381602276649744
devizni račun (inozemstvo):
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

RIJEČ UREDNIKA

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Pred nama je 15. broj ovoga našega glasila. Zacijelo razlog za malo slavije, ali ostavit ćemo to za neku drugu priliku. Sada nam je zauzeto raditi da se istina o prošlim vremenima konačno probije u našu javnost.

Mislimo da je to razumljivo samo po sebi? Ma nije! Čak ni tamo gdje smo nazgled mi sami sa sobom. Umjesto zanosa da se sve to istraži, događa se da se odmahuje rukom i kaže kako još nije sazrijelo vrijeme. A kada bi to bajno vrijeme trebalo sazrijeti? Takvi na to ne odgovaraju. No, mi možemo dotičnima reći da na taj način oni ponovo ubijaju već ubijene žrtve. Zvuči oporo i para uši, ali je istina. Treba se zaista nad svime time zamisliti.

Krivci smo ako dopustimo da jugokomunistička istina bude jedina istina koja će progovarati o našim pobijenima. Ne treba to biti ni neka naša istina. Neka to bude istina koja će odgovarati onomu što se zaista dogodilo. Tek tada će se određeni vjerojatno pokajati, oni koji nisu oprostili, to će vjerojatno također učiniti. Jugokomunistička suza nije nimalo vrjednija od suze njihovih žrtava.

U slučaju pobijenih hercegovačkih franjevac istina izgleda i ovako. Fra Leo Petrović, provincijal, štitio je u Mostaru obitelji jugokomunističkih pristaša i njihovih simpatizera, štitio je Židove i Srbe. Imamo svjedočanstva o tome i objavit ćemo ih u nekom od sljedećih brojeva *Stopama pobijenih*. Unatoč tomu, i mnogočemu sličnom, jugokomunisti su

ga ubili i do dana današnjega proglašuju ga fašistom. Smeta im i mrtav jer je volio svoj narod, svoju vjeru i sve druge narode. Dobro je to shvatio Europski parlament pa je komunizam proglasio totalitarnom ideologijom, jednako kao i nacionalsocijalizam i fašizam.

Živjeti nam je od istine koja oslobađa. Shvaća to i Hrvatski narodni sabor (HNS) BiH pa je još više podupro Odjel za Drugi svjetski i Domovinski rat. A on predstavlja koordinaciju dosad devet ustrojenih povjerenstava po općinama koja se trude iznijeti na svjetlo dana pravu istinu o Drugom svjetskom ratu i poraću. Još je mnogo ljudskih kostiju razasutih kojekuda po našoj domovini. I kao ljudi i kao kršćani trebamo ih dostojno pokopati i čuvati spomen na njih.

Mi ovdje na Širokom Brijegu, i drugdje, nastojimo obilježiti i spriječiti propadanje mjesta na kojima su ubijena naša franjevačka braća. Trenutno smo se malo više usredotočili na ratno sklonište, o čemu možete čitati u ovome broju. Hvala svima koji nam u tome pomažu na različite načine. Jedan je od njih da nam se daruje i klesani kamen, što također navodimo, a pritom kažu da im je to čast. Svjesni su, dakle, što se i zbog čega dogodilo.

Razmišljajmo pravilno, molimo se i onda će sve biti drukčije. Do sljedećeg broja neka vam je

mir i dobro!

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Glas o znakovima	43
Povijesne okolnosti	22	Odjek u umjetnosti	44
Povjerenstva	25	Nagradni natječaj	45
Stratišta	26	Utamničnici	49
Pobijeni	30	Podsjetnik	51
Glas o mučeništvu	37	Razgovor	57